

Consistente praktijkexamens ontwerpen

*Workshop, Congres van de Nederlandse
Vereniging voor Examens
14 maart 2019*

verzorgd door

Evelyn van de Veen
evelyn@evandeveen.nl

evandeveen

1

www.evandeveen.nl

Docententrainer sinds 2003 (TU Delft,
UvA); zelfstandig trainer sinds 2013.

Vooral... toetsing

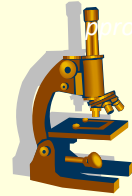
evandeveen

2

2

Praktijkexamens/toetsopdrachten

Programma

- Introductie: vouw een boom
- Opdracht: analyseer een praktijkexamen
- Presentatie: de opdrachtspecificatie inclusief consistentiecheck
- Opdracht: een betere opzet voor het praktijkexamen
- Discussie: eigen praktijkvoorbeelden
- Afronding

Introductie-opdracht

Leerdoel:

De student is in staat om een boom te vouwen.

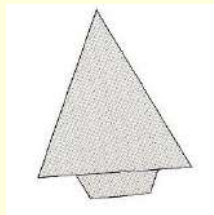
Opdracht:

Vouw een boom (in drie minuten).

Beoordelingscriteria:

- driehoek met daaronder een rechthoekje
- creativiteit

Introductie-opdracht

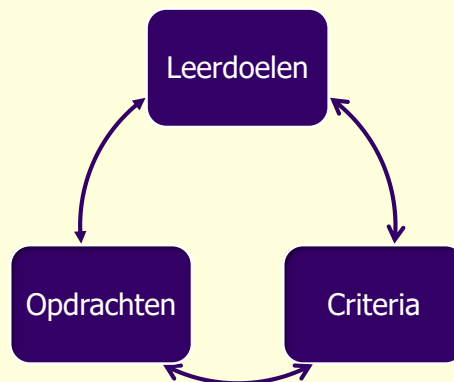
- Zijn beide opdrachten van hetzelfde niveau?
- Zijn het leerdoel, taak en beoordeling op elkaar afgestemd?

Wàt je toetst wordt bepaald door...

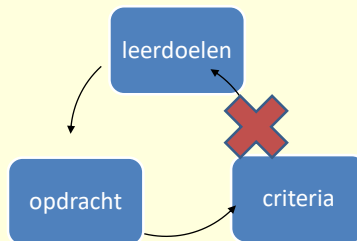
- ...welke opdracht je geeft en hoe je de opdracht omschrijft
- ...hoeveel en welke ondersteuning je biedt
- ...hoe je de opdracht beoordeelt

Hoe stem je al deze onderdelen af met elkaar en met de leerdoelen?

Kloppen de elementen met elkaar?

Mismatch wanneer je in één richting ontwerpt. Herkenbaar?

Toets wat je wilt toetsen

○ Stel je voor...

De module “bijzondere manoeuvres”

- Twee leerdoelen
 - Demonstreren manoeuvres
 - Uitleggen manoeuvres
- Twee opdrachten
 - Instructiefilmpje
 - Reflectieverslag
- Acht criteria

(bijzondere manoeuvres = keren, fileparkeren enz.)

Opdracht

- Analyseer een praktijkopdracht op consistentie
- Zie hand-out

Doe een consistentiecheck...

Taken	Taak 1	Taak 2	...	Totaal
Leerdoelen				
L01				
L02				
L03				
L04				
...				
Totaal				

13

Voorbeeld: bijzondere manoeuvres

Taken	Instructiefilmpje maken	Reflectieverslag schrijven	...	Totaal
Leerdoelen				
demonstreren manoeuvres				
handelingen uitleggen				
...				
Totaal				

14

Voorbeeld: "bijzondere manoeuvres"

Taken	Instructiefilmpje maken	Reflectieverslag schrijven	...	Totaal
Leerdoelen				
1. demonstreren manoeuvres	1, 2			
1. handelingen uitleggen	3, 4			
?	5,6			
?		7		
?		8		
...				
Totaal				

15

Voorbeeld: "bijzondere manoeuvres"

Taken	Instructiefilmpje maken	Reflectieverslag schrijven	...	Totaal
Leerdoelen				
1. demonstreren manoeuvres	1, 2			25%
1. handelingen uitleggen	3, 4			25%
?	5,6			25%
?		7		12,5%
?		8		12,5%
...				
Totaal	75%	25%		100%

16

Wat klopt er zoal niet?

- Sommige criteria hebben geen relatie met een leerdoel
- Reflectie-opdracht heeft geen relatie met leerdoel

Wat zijn mogelijke oplossingen?

- Pas de opdracht aan zodat deze beter bij de leerdoelen past en geen extra's bevat
- Pas de leerdoelen aan zodat ze bij de opdracht(en) passen
- Pas de criteria aan: laat criteria weg, of maak sommige voorwaardelijk (als het taalgebruik niet correct is, beoordeel je het verslag niet)

Hoe ontwerp je een consistent praktijkexamen?

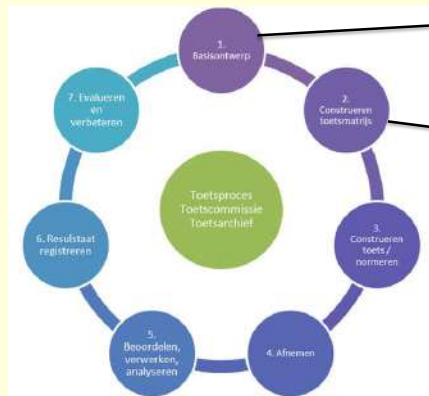
- Systematisch ontwerpen a.d.h.v. een opdrachtspecificatie met
 - Leeruitkomsten
 - Opdrachten & begeleiding
 - Criteria per leeruitkomst
 - Consistentiecheck
 - Beoordeling
- De specificatie vormt de basis voor opdrachtomschrijving en beoordelingsformulier

Sjabloon voor opdrachtspecificatie

- Zie hand-out
- Te downloaden via

<https://www.evandeveen.nl/hoemaakikeentoetsopdracht/index.php>

Opdrachtspecificatie en de toetscyclus

Fundament: leeruitkomsten,
korte opmschrijving, relatie
taken/leeruitkomsten

Kernelementen
opdrachten, criteria,
begeleiding

Consistentiecheck
schematisch overzicht,
relatie taken, leeruitkomsten
en criteria

Opdracht

- Verbeter de opzet van de "bijzondere manoeuvres" opdracht
- Zie hand-out voor instructies

Van ontwerp naar toets

- Je ontwerp is valide op basis van de toetsmatrijs
- Maar hoe is het ontwerp vertaald naar de toets zelf?
- Toets =
toetstaak-instructie-beoordelingsvoorschrift

Validiteit van toetsopdrachten: wat gaat er zoal mis?

- Opdracht past niet bij niveau (denk aan mate van vrijheid en complexiteit in taak en context)
- Instructies passen niet bij niveau ("kookboek") of niet bij de opdracht (irrelevante extra taken)
- Beoordelingscriteria ontbreken, passen niet of worden niet goed toegepast

De opdrachtomschrijving

- Waarom moet ik dit doen?
- Wat leer ik ervan?
- Wat moet ik doen?
- Welke begeleiding krijg ik?
- Welke hulpmiddelen zijn er?
- Wat moet ik inleveren?
- Hoe word ik beoordeeld?
- Wanneer?

Validiteit en betrouwbaarheid: samenspel van

- de taak
 - aard van de taak
 - de instructies, inclusief de randvoorwaarden en de ondersteuning die wordt gegeven,
- de manier waarop de respons wordt beoordeeld (zoals vastgelegd in het beoordelingsformulier)
- → zorg dat al deze onderdelen systematisch op elkaar zijn afgestemd!